

ปัจจัยเสี่ยงการคลอดการก้น้ำหนักตัวน้อยในโรงพยาบาล พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

สำเริง ไตรศิลปานันท์*

บทคัดย่อ

การกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยมีอัตราตาย และความเจ็บป่วย หรือความพิการสูงกว่าการคลอดน้ำหนักปกติ. การศึกษาผู้คลอดที่มีลักษณะเสี่ยงต่อการคลอดการก้น้ำหนักตัวน้อยจึงมีประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาต่อไป. การศึกษานี้เป็นแบบศึกษาข้อมูลหลังในพญิ่งที่มีอายุครรภ์ตั้งแต่ ๒๘ สัปดาห์และคลอดทราบมีชีพ จากบันทึกข้อมูลการคลอดของโรงพยาบาลพนมสารคามในช่วงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ จำนวน ๓,๖๒๒ ราย พบญิ่ง ๑๗๔ รายที่คลอดการก้น้ำหนักตัวน้อยใช้เป็นกลุ่มศึกษา และอีก ๑๗๑ รายเป็นกลุ่มเปรียบเทียบโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ, ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของผู้คลอดทางด้านชีวภาพและสุขภาพรวมของการคลอดการก้น้ำหนักตัวน้อยร้อยละ ๔.๙. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงของผู้คลอดที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดการกัน้ำหนักตัวน้อย โดยใช้การวิเคราะห์แบบ univariate และสมการลดตอนล้อจิสติกพหุคุณ. ผลการวิเคราะห์แบบ univariate พบร่วมกับผู้คลอดอายุน้อยกว่า ๑๙ ปี, มีอายุครรภ์ขณะคลอดน้อยกว่า ๓๑ สัปดาห์, จำนวนการฝากครรภ์ไม่ครบ ๔ ครั้ง, ส่วนสูงน้อยกว่า ๑๕๕ เซนติเมตร เป็นปัจจัยเสี่ยง. จากการวิเคราะห์ด้วยสมการลดตอนล้อจิสติกพหุคุณพบว่าอายุครรภ์ขณะคลอดน้อยกว่า ๓๑ สัปดาห์, ผู้คลอดอายุน้อยกว่า ๑๙ ปี, การตั้งครรภ์เฝด, จำนวนการฝากครรภ์น้อยกว่า ๔ ครั้ง, อุณหภูมิร่างกายต่ำกว่า ๓๗.๕ องศาเซลเซียส, ครรภ์เป็นพิษ เป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์ต่อการคลอดการกัน้ำหนักตัวน้อย.

คำสำคัญ: การกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อย, ปัจจัยเสี่ยงการคลอดการกัน้ำหนักตัวน้อย

Abstract **Maternal Risk Factors for Having Low Birth Weight Infants in Panomsarakham Hospital, Chachoengsao Province**
Sumroeng Tritilanunt*
*Panomsarakham Hospital, Chachoeongsao Province

Low birth weight newborns are more vulnerable to higher mortality and morbidity rates than normal weight infants. Research to determine the maternal risk factors would be valuable in planning a way to solve the problem. This retrospective study was aimed at finding out those risk factors in women of more than 28 weeks pregnancy from the delivery records during the period from September 1, 2005 to October 31, 2007. There were 3,622 deliveries, of which 174 delivery incidents of low birth weight infants were taken as the study group and 177 deliveries of normal birth weight infants as the control group by systematic randomized sampling. The prevalence of low birth weight in this study was 4.8 percent. Results from the univariate analysis showed that a maternal age of less than 18 years, a gestational age of less than 37 weeks, attending ANC less than four times, and maternal height less than 145 centimeters were risk factors. Multiple logistic regression analysis revealed the risk factors to be maternal age being less than 18 years old, gestational age less than 37 weeks, twin pregnancies, ANC less than four times, pre-mature membrane rupture, and pregnancy-induced hypertension.

Key words: low birth weight infant, risk factor

*โรงพยาบาลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภูมิหลังและเหตุผล

ทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยหมายถึงทารกที่มีน้ำหนักตัวน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม ซึ่งอาจจะเป็นทารกคลอดก่อนกำหนดหรือทารกคลอดครบกำหนดแต่มีน้ำหนักตัวน้อยกว่าปกติ^(๑,๒) พบว่าทารกในกลุ่มนี้มีภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ได้บ่อยกว่าทารกน้ำหนักปกติ เช่น ภาวะพร่องออกซิเจน, ภาวะหายใจลำบาก, การสำลักน้ำคั่งร้า, ภาวะตกเลือดในสมอง ซึ่งมีผลทำให้พับอัตรตาย, อัตราการเจ็บป่วย พิการได้มากกว่าทารกที่คลอดน้ำหนักปกติ^(๓,๔). ทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยจึงต้องได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างใกล้ชิด ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการรักษาและการดูแลจำนวนมาก ซึ่งเป็นมาขของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๙ มุ่งเน้นเพื่อลดการเกิดทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อย^(๕). เนื่องจากในปัจจุบันทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละปีมีการคลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยถึง ๒๒ ล้านคนทั่วโลก ซึ่ง ๒๐ ล้านคนอยู่ในประเทศไทยกำลังพัฒนา^(๖).

โรงพยาบาลพนมสารคามมีอุบัติการณ์การเกิดภาวะทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี. ในรอบ ๕ ปีที่ผ่านไป (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) อัตราการเกิดภาวะทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยเพิ่มขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ๐.๒๕ ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการเกิดภาวะทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อย จึงได้ทำการศึกษาขึ้นเพื่อค้นหาปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยในโรงพยาบาลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนลดการเกิดทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อย และเป็นการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของอนามัยแม่และเด็กต่อไป.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้แก่

๑. ศึกษาอัตราการเกิดทารกแรกคลอดน้ำหนักน้อยใน

โรงพยาบาลพนมสารคาม.

๒. ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของมารดาที่มีผลต่อการเกิด

ทารกแรกคลอดน้ำหนักน้อย.

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาทำในรูปแบบย้อนหลัง. ประชากรที่ศึกษาได้แก่ผู้ที่คลอดทารกเมือง อายุครรภ์ ๒๘ สัปดาห์ขึ้นไป คลอดในโรงพยาบาลพนมสารคาม ช่วงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๓,๖๒๒ ราย แบ่งกลุ่มศึกษาออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ผู้ที่คลอดทารกน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม ๑๗๔ ราย และกลุ่มเปรียบเทียบได้แก่ผู้ที่คลอดทารกน้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๐ กรัมขึ้นไป ๑๗๗ ราย โดยการคัดเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ. ในกรณีการคลอดทารกแรกเกิด จะถือน้ำหนักทารกคลอดคนแรกเป็นหลัก โดยใช้อัตราส่วนประมาณ ๑:๑.

เก็บรวบรวมข้อมูลการคลอดที่บันทึกไว้ในเวชระเบียนและรายงานการคลอด. ปัจจัยที่ต้องการศึกษาเป็นการเปรียบเทียบผู้คลอดตัวอย่าง ๒ กลุ่ม คือ (๑) ปัจจัยด้านชีวภาพ ได้แก่ ผู้คลอดอายุน้อยกว่า ๑๙ ปี, ส่วนสูงน้อยกว่า ๑๕๕ เซนติเมตร, ผู้คลอดอายุมากกว่า ๓๕ ปี, ระดับความเข้มข้นของเลือดสูงกว่าร้อยละ ๓๐, และ (๒) ปัจจัยด้านการแพทย์และสุขภาพรวม ได้แก่ อายุครรภ์ไม่ครบ ๔ ครั้ง, ผลการตรวจน้ำแอลกอฮอล์เชื้อไวรัสตับอักเสบบี, วีดีอาร์เออล์ได้ผลบวก, น้ำคั่งร้าแตกก่อนการเจ็บครรภ์, การตั้งครรภ์แพ้, การติดเชื้อเอชไอวี, การคลอดบุตรลำดับที่ ๑ และครรภ์เป็นพิษ. การรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ใช้สถิติเชิงพรรณนา รายงานเป็นจำนวน และค่าร้อยละ; ส่วนสถิติใช้ univariate analysis และสมการลอจิสติกิดาตดอย พหุคูณที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ ๙๕. สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงของมารดาที่ศึกษา กับการคลอด ทารกน้ำหนักตัวน้อยนำเสนอแบบ odds ratio (OR) และค่าร้อยละที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕.

ผลการศึกษา

ทารกคลอดเมืองจากผู้คลอดอายุครรภ์ ๒๘ สัปดาห์ขึ้นไป คลอดที่โรงพยาบาลพนมสารคาม ๓,๖๒๒ ราย พบรากน้ำ

หนักแรกคลอดน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม ๑๗๔ ราย คิดเป็นอัตราการแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยร้อยละ ๔.๘.

จากตารางที่ ๑ พบร่วงคูลอดที่มีอายุน้อยกว่า ๑๙ ปี มีโอกาสคลอดทารกน้ำหนักน้อยสูงกว่าผู้คลอดที่มีอายุมากกว่า ๑๙ ปี ๒.๒ เท่า (OR = ๒.๒, 95% CI = ๑.๗๗๓-๔.๐๘๗), ผู้คลอดที่มีความสูงน้อยกว่า ๑๕๕ เซนติเมตรมีโอกาสคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อยมากกว่าผู้คลอดที่มีส่วนสูงมากกว่า ๑๕๕ เซนติเมตร ๒ เท่า (OR = ๒, 95% CI = ๐.๙๗๔-๔.๐๙๔), ผู้คลอดอายุมากกว่า ๓๕ ปี และผู้คลอดที่มีระดับความเข้มข้นของเลือดครั้งแรกน้อยกวาร้อยละ ๓๐ ไม่เสี่ยงต่อการคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อย, ผู้คลอดอายุครัวร์ชและคลอดน้อยกว่า ๓๗ ลัปดาห์มีโอกาสคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อยสูงกว่าทั่วไป

อายุครัวร์ชและคลอดมากกว่า ๓๗ ลัปดาห์ ๑๒ เท่า (OR = ๑๒.๐๔๕, 95% CI = ๖.๗๙๐-๒๐.๗๙๕), หญิงฝากครัวไม่ครบ ๔ ครั้ง มีโอกาสคลอดทารกน้ำหนักน้อยสูงกว่าผู้คลอดที่ฝากครัวมากกว่า ๔ ครั้ง ๒.๓๕ เท่า (OR = ๒.๓๕, ช่วงความเชื่อมั่น ๙๕% = ๑.๓๔๓-๓.๔๕๕), ส่วนการคลอดบุตรลำดับที่ ๑, การตั้งครัวร์ฟเเดด, ถุงน้ำคร่าແຕກก่อนการเจ็บครัวร์, ครัวร์เป็นพิษ, มีแอนติเจนไวรัสตับอักเสบบี, มีแอนติบอดีyzโอลิวี, วีดีอาร์แอลบากไม่เสี่ยงต่อการคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อย.

ข้อมูลในตารางที่ ๒ แสดงว่าปัจจัยของผู้คลอดที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ผู้คลอดขณะคลอดน้อยกว่า ๓๗ ลัปดาห์, การตั้งครัวร์ฟเเดด, อายุผู้คลอดน้อยกว่า ๑๙ ปี, ถุงน้ำคร่า

ตารางที่ ๑ ปัจจัยด้านชีวภาพและปัจจัยด้านการแพทย์และสูติกรรมของผู้คลอด

ปัจจัย	กลุ่มศึกษา		กลุ่มเปรียบเทียบ		OR	95% CI
	ทารกแรกคลอด น้ำหนักน้อย	ทารกแรกคลอด น้ำหนักปกติ	ทารกแรกคลอด น้ำหนักน้อย	ทารกแรกคลอด น้ำหนักปกติ		
	ราย	ร้อย%	ราย	ร้อย%		
ด้านชีวภาพ						
อายุ < ๑๙ ปี	๓๔	๑๕.๕๔	๑๙	๑๐.๖	๒.๒	๑.๗๗๓-๔.๐๘๗
ส่วนสูง < ๑๕๕ ซม.	๒๑	๑๓.๒๑	๑๓	๗.๓๔	๒.๐๐	๐.๕๑๙-๔.๐๕๙
ระดับความเข้มข้นของเลือดครั้งแรก < ๓๐%	๓๐	๑๗.๒๔	๓๔	๑๕.๒๐	๐.๘๗๖	๐.๕๐๙-๑.๕๑๐
อายุ ≥ ๓๕ ปี	๒๑	๑๒.๖๔	๑๑	๖.๒๑	๐.๔๔	๐.๒๐๕-๐.๕๔๐
ด้านการแพทย์และสูติกรรม						
อายุครัวร์ < ๑๙ ลัปดาห์	๑๐๖	๖๐.๕๑	๒๒	๑๒.๔๒	๑๒.๐๔๕	๖.๕๙๐-๒๐.๗๙๕
ฝากครัวไม่ครบ ๔ ครั้ง	๔๗	๒๗.๐๑	๒๕	๑๔.๑๒	๒.๓๕	๑.๓๔๓-๓.๔๕๕
พับแอนติเจนไวรัสตับอักเสบบี	๖	๓.๔๔	๖	๓.๓๗	๐.๕๖๔	๐.๓๕๐-๓.๐๕๑
วีดีอาร์แอลบาก	๑	๐.๕๗	๕	๒.๘๒	๐.๔๕๐	๐.๔๔๕-๐.๕๕๖
ถุงน้ำคร่าແຕກก่อนการเจ็บครัวร์	๑๑	๖.๒๒	๐	๐	๐.๔๗	๐.๔๓๐-๐.๕๗๗
การตั้งครัวร์ฟเเดด	๑๖	๙.๑๕	๐	๐	๐.๔๔	๐.๔๑๙-๐.๕๗๗
การติดเชื้อเอชไอวี	๓	๑.๗๒	๑	๐.๕๖	๐.๓๗	๐.๓๓๐-๓.๐๕๗
การคลอดบุตรลำดับที่ ๑	๘๕	๔๘.๘๕	๒๙	๑๔.๐๖	๐.๒๕	๐.๔๒๗-๐.๕๗๓
ครัวร์เป็นพิษ	๒๑	๑๒.๐๖	๑	๐.๕๖	๐.๐๘๔	๐.๐๑๑-๐.๖๕๘

ตารางที่ ๒ ปัจจัยสี่ของผู้คลอดที่มีความสัมพันธ์ต่อการคลอด
ทางน้ำหนักตัวน้อยวิเคราะห์ด้วยสมการ/logistic
ศึกษาพื้นฐาน

ปัจจัย	OR	95%CI
อายุครรภ์ < ๓๗ สัปดาห์	๑๖.๑๖	๑.๔๗-๓๘.๗๙
ครรภ์แฝด	๒.๔๖	๑.๕๒-๒๐.๐๙
ถุงน้ำคร่าແแทกก่อนเจ็บครรภ์	๒.๒๓	๑.๗๗-๔.๗๙
อายุ < ๒๙ ปี	๒.๑๗	๑.๐๙-๔.๕๕
ครรภ์เป็นพิษ	๒.๐๗	๑.๕๐-๓.๐๑
ฝากครรภ์ไม่ครบ ๔ ครั้ง	๑.๐๒	๑.๔๗-๑.๕๗

*มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha \leq 0.05$)

แตกก่อนการเจ็บครรภ์, การฝากครรภ์ไม่ครบ ๔ ครั้ง, และ
ครรภ์เป็นพิษ.

วิจารณ์

การศึกษานี้พบอัตราการน้ำหนักตัวน้อยคลอดในโรงพยาบาลสารามร้อยละ ๔.๙ ของเด็กคลอดมีชีพ.
ปัจจัยด้านชีวภาพเมื่อวิเคราะห์เป็นรายปัจจัยพบว่าผู้คลอดอายุน้อยกว่า ๑๙ ปี, ส่วนสูงน้อยกว่า ๑๕๕ เซนติเมตร เป็นปัจจัยเลี่ยงของการเกิดทางแรกระคคลอดน้ำหนักตัวน้อย, แต่เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยเลี่ยงด้วยสมการหาดถอยลดลงจิสติก พบร่วมกับความสูงน้อยกว่า ๑๕๕ เซนติเมตรไม่มีผลต่อการคลอดทางน้ำหนักตัวน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ. ผู้คลอดอายุน้อยกว่า ๑๙ ปีมีความสัมพันธ์ต่อการเกิดทางแรกระคคลอดน้ำหนักตัวน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งพบเช่นกันในการศึกษาของ นพสร ทรัพย์พิพัฒน์^(๑). ปัจจัยด้านการแพทย์และสุขกรรมพบว่าอายุครรภ์ขณะคลอดน้อยกว่า ๓๗ สัปดาห์, การตั้งครรภ์แฝด, การฝากครรภ์น้อยกว่า ๔ ครั้ง, ภาวะครรภ์เป็นพิษ, ถุงน้ำคร่าແแทกก่อนการเจ็บครรภ์มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดทางแรกระคคลอดน้ำหนักตัวน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ. แต่ผู้คลอดที่มี่อนติบอดีย์ต้านເອົ້າໄວ, ແອນຕິເຈນໄວຮັສຕັບອັກເສັບປີ, ວິດອາຣໍແລວບວກ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดทางแรกระคคลอดน้ำ

หนักตัวน้อยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุจินต์ ธรรมดี^(๒), Aoora และคณะ^(๓) และจิตมณีวรรณ^(๔). การคลอดก่อนกำหนดก็ส่งผลให้เกิดการคลอดทางน้ำหนักตัวน้อย^(๕) แต่เนื่องจากสาเหตุของการคลอดก่อนกำหนดซึ่งข้อนี้ขาดเงื่อนไขให้การป้องกันการเกิดการคลอดก่อนกำหนดเป็นไปได้ยาก. การฝากครรภ์ไม่ครบ ๔ ครั้งทำให้มารดาไม่ได้รับการดูแล ไม่ได้รับคำแนะนำ, ขาดการป้องกันติดตาม และการแก้ปัญหาต่าง ๆ จึงทำให้เกิดภาวะการแรกระคคลอดน้ำหนักตัวน้อยได้^(๖) ซึ่งพบในการศึกษาของสุดารัตน์ วัฒโนโยธิน^(๗) เช่นกัน. ดังนั้นควรเน้นสาหรือตั้งครรภ์ให้ฝากครรภ์สม่ำเสมออย่างน้อย ๔ ครั้งครบเกณฑ์คุณภาพ โดยเฉพาะในมารดาที่ตั้งครรภ์แรกหรือยังไม่เคยคลอดบุตร เพราะมีแนวโน้มที่จะคลอดบุตรน้ำหนักตัวน้อยสูงกว่าการตั้งครรภ์หลัง และควรปรับปรุงระบบบริการให้มีมาตรฐาน. ล้วนการตั้งครรภ์แฝดมีความสัมพันธ์ต่อการคลอดทางน้ำหนักตัวน้อยโดยการตั้งครรภ์ให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดทางแรกระคคลอดน้ำหนักตัวน้อยได้. ภาวะครรภ์พิษ, ถุงน้ำคร่าແแทกก่อนการเจ็บครรภ์เป็นภาวะทางสุขิตกรรมที่พบมากในการศึกษานี้. ภาวะดังกล่าวมีผลทำให้ทางการโtopic ในครรภ์ทำให้ต้องยุติการตั้งครรภ์ก่อนกำหนดเนื่องจากความรุนแรงของโรค สอดคล้องกับการศึกษาของ Collier^(๘) จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดทางแรกระคคลอดน้ำหนักตัวน้อย. การตั้งครรภ์อายุน้อยกว่า ๑๙ ปีพบได้บ่อยขึ้นในวัยรุ่นเนื่องจากภาวะโโซนาการดีขึ้น เด็กโตเร็วขึ้น ใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศมากขึ้น, สภาพสังคมในชุมชนเปลี่ยนไป ค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ขาดความรู้ที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศ ไม่มีความรู้ในการคุณกำเนิด, ความพร้อมของการตั้งครรภ์น้อย การดูแลระหว่างตั้งครรภ์ไม่ถูกต้อง จึงเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อน. เมื่อวัยรุ่นคลอดจึงเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด ทางน้ำหนักตัวน้อย หรือตัวเล็กกว่าอายุครรภ์ สูงกว่าผู้คลอดที่ไม่ได้เป็นวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ^(๙,๑๐). สาเหตุอาจเนื่องจากร่างกายผู้คลอดเองยังเติบโตไม่เต็มที่ เมื่อมีการตั้งครรภ์ทำให้ต้องแบ่งอาหารซึ่งกันและกันระหว่างแม่กับลูก ทำให้เกิดภาวะการตัวเล็กน้อยจากน้ำสารอาหารพากสารอาหารจุลภาคในสตรีวัยรุ่น ไม่เพียงพอ^(๑๑). การศึกษานี้ครั้นนี้ทำให้ทราบบั้ดเจนถึงปัจจัย

เลี้ยงมีผลต่อการเกิดทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อป้องกันการเกิดการคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ.

การศึกษานี้มีจุดเด่นคือได้ทำการวิเคราะห์ด้วยสมการทดแทนอัลกอริทึมพหุคุณร่วมด้วย ทำให้ได้ปัจจัยเลี้ยงที่พบร่วมกัน หรือสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน. ส่วนจุดอ่อนของการศึกษานี้คือการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบย้อนหลัง ทำให้ไม่สามารถทราบถึงปัจจัยเลี้ยงบางปัจจัย เช่น การใช้สารสเตติด, ประวัติการคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อย.

กิตติกรรมประกาศ

นายแพทย์นำพล แคนพิพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพนมสารคาม ได้ให้คำแนะนำในการดำเนินการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์. นางดวงมนี วิยะทัศน์ พยาบาลคลินิกสตรมห้าบันทิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน และเจ้าหน้าที่ห้องคลอด ได้ให้ความร่วมมือในการในการวิจัยเป็นอย่างดี.

เอกสารอ้างอิง

๑. Cunningham FG, Gant NF, Leveno NF, Gilstrap III LC, Hauth JC, Wenstrom KD. Williams Obstetrics. 21st Ed. New York : McGraw-Hill; 2001.
๒. วรารณ์ แสงเทวสิน. Low birth weight infant. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: ลีชีร์; ๒๕๔๐.
๓. สำนักนโยบายแผนสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. เครื่องชี้วัดการประเมินพัฒนาสุขภาพในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในช่วงพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๐). พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพานิช; ๒๕๔๕.
๔. Anderson MS, Hay WW Jr. Intrauterine growth restriction and the small for gestational age infant. In : Avery GB, Fletcher MA, MacDonald MG, editors. Neonatology, pathophysiology and management of newborn. 5th ed. Philadelphia : Lippincott Williams & Wilkins; 1999.
๕. Kmamer MS. The LBW determinants. Bull World Hlth Org 1991; 23:184-94.
๖. นพสร ทรัพย์พิพัฒน์. ปัจจัยเสี่ยงของมาตรการเกิดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยในโรงพยาบาลสิรินธร์. วารสารกรมการแพทย์ ๒๕๕๐;๑๕:๗-๑๔.
๗. สุจินต์ ธรรมดี. ปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยในโรงพยาบาลอุตรดิตถ์. วารสาร โรงพยาบาลอุตรดิตถ์ ๒๕๔๔;๑๖:๙-๑๒.
๘. อัจฉรา ตั้งสaphaphong. ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. วารสารวิชาการสาธารณสุข ๒๕๔๕; ๑๖:๖๒๕-๓๖.
๙. Aoora J, Arora D, Kaewsuriya W, Boonyoohong P, Chaikawang P, Kesararat V, et al. Risk factors of low birth weight at Lampang hospital. ลำปางวารสาร ๒๕๔๕;๒๗:๑๒๗-๑๓.
๑๐. Coriasoto IL, Bodadilla JL, Notzon F. The effectiveness of antenatal care in preventing intrauterine growth retardation and low birth weight due to preterm delivery. Internat J Qual Hlth Care 1996;8:13-20.
๑๑. จรวยพร สุภาพ. ปัจจัยของมาตรการที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดทารกน้ำหนักน้อยในโรงพยาบาลสังวิร จังหวัดสุโขทัย. วารสารกรมการแพทย์ ๒๕๕๕;๑๔:๒๐๕-๑๖.
๑๒. Chitmanee K. Impact of HIV infection in pregnancy on newborn birth weight. วชิรวิชสาร ๒๕๔๕;๔๖:๒๒๔-๑๑.
๑๓. สุดารัตน์ วัฒนไชยนัน. การวิเคราะห์ที่มาปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะขาดออกซิเจนระยะคลอด และภาวะแรกเกิดน้ำหนักน้อยของโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า. วารสารส่งเสริมสุขภาพ ๒๕๔๗;๒๗:๑-๑๒.
๑๔. Cellier SA. Modifiable risk factors for low birth weight and their effect on cerebral palsy and mental retardation. Maternal Child Hlth J 2007;11:65-71.
๑๕. สุพัตรา ศิริโชคิษากุล. ภาวะทารกトイ้ช้าในครรภ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: พี.นี.ฟอร์น บุค เซนเตอร์; ๒๕๔๑. หน้า ๒๙๕-๒๙๘.
๑๖. Monroy De velasco A. Consequences of early childbearing. Draper Fund Rep 1982;11:26-7.
๑๗. Treffers pregnancy and childbirth. Int J Gynecol Obstet 2001;22: 111-21.
๑๘. School T, Stein TP, Smith WK. Leptin and maternal growth during adolescent pregnancy. Am J Clin Nutr 2000;17:72.